

ŠVYTURIYS

REDACCION y
ADMINISTRACION
c. Olavaria 882
Buenos Aires
Abierta de 8 a 12
y de 18 a 20 horas

LEIDŽIA ARGENTINOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

SEMANARIO LITUANO "E L F A R O"
Fundado el 2 de Agosto de 1930.
EDITA CONF. CATOLICA LITUANA

LIETUVISKOS MINTIES SAVAITRASTIS
Isteigtas 1930 met. rugpiūčio 2 d.
REDAGUOJA REDAKCINE KOMISIJA

Concepción 1075
FRANQUEO PAGADO
TARIFA REDUCIDA

Kaina metams: \$ 4.00. Pusmečiui: \$ 2.00
Trims mėn. \$ 1.—; — Ats. Nr. 10 c.

METAI IX BUENOS AIRES Ketvirtadienis, Vasario — Febrero 23 d., 1939, Nr. 408

TOBULINAMOS LIETUVOS VALDINĖS ISTAIGOS

Ministrų Taryba pavedė Valstybės Tarybai paruošti administracijos įstaigų per tvarkymo ir valdininkų tarnybos įstatymus. Šie įstatymai turės nustatyti tikslesnį visų valdinių įstaigų sutvarkymą, jų veikimo teises ir ribas, esamų įstaigų panaikinimo ir naujų steigimo tvarką ir kitus panašius klausimus. Tarnybos įstatymas sutvarkys visą valstybės tarnautojų teisinę padėtį ir jų materialinę būklę. Įstatymas numatys, kad tarnautojai tinkamai eitų savo pareigas ir be svarbios priežasties negalėtų būti iš tarnybos atleisti. Šiam reikalui patarnaus administracinis teismas.

Valstybės tarnautojų atlyginimą manoma pertvarkyti naujais pagrindais. Speciali komisija peržiūri visą atlyginimo sistemą, kad ji būtų tikslesnė, lankstesnė ir teisingesnė. Numatoma taip pat išspręsti tarnautojų pa-

ruošimo klausimą. Vytauto Didžiojo Universitete bus įsteigtas administracinių mokslų skyrius. Žemesnėms ir vidurinėms vietoms užinti, kurioms nereikalingas aukštas mokslas, bus įsteigti nuolatiniai administraciniai kursai.

Vykdamas administracinį pertvarkymą, bus atsižvelgta į kitų valstybių gerai sutvarkytų įstaigų pavyzdžius; bus stengiamasi Lietuvos valdžios įstaigas sutvarkyti pagal naujausius ir geriausius administracinius pasiekimus.

Suprantama, kad Lietuvos įstaigos bus tiksliai žymiai patobulintos, bet jos negalės būti lyginamos nei su amerikoniškomis, nei su vokiškomis ar kitomis svetimų valstybių įstaigomis: jos bus lietuviškos, tiksliai paėmusios kitų kraštų įstaigų kai kuriuos geriausius pavyzdžius.

Pamėgdžios Komikas Čiapienas Savo Filmoje Hitlerį ir Mussolini

Iš Hollywood pranešama, kad kovo 15 d. garsus komikas Čiapienas pradės filmuoti "Diktatoriai", kurioje pirmą kartą kalbės.

Šioje filmoje bus pamėgdžioti Hitleris ir Mussolini, kuri kainuos virš dviejų milijonų dolerių.

Čiapienas apie šią filmą pasakė: "Pirmasis mano noras tai prijuokinti žiūrovus. Dabartinė politikos padėtis ir ypatingai visa kas liečia diktatorius, lengvai duoda šį mano norą atsiekti".

Manoma, kad Vokietijoje ir Italijoje bus uždraustas šios filmos rodymas.

Baltijos Kraštai Turės Savą Orinį Susisiekimą

Baltijos kraštuose veikia ir tebeveikia vokiečių ir lenkų orinio susisiekimą linijos. Tačiau vokiečių ir lenkų orinio susisiekimą linijos turi derinti savo tvarkaraščius su platesniu tarptautiniu susisiekimu, ir todėl negali jų lėktuvai Baltijos kraštuose skraidyti pagal jų patalpus laiku. Šių linijų lėktuvai praskrenda Baltijos šalis apie vidurdienį. O keleiviai, kurie vyksta, pavyzdžiui, iš Lietuvos į Estiją ar atgal, norėtų skristi rytais ir vakarais, kad tą pačią dieną šalyje galėtų atlikti reikalus ir grįžti.

Cia ir yra svarbiausia priežastis, kad kilo sumanymas ir reikalas Baltijos kraštams įsisteigti savą orinį susisiekimą. Šitas reikalas jau buvo svarstytas neseniai. Tallinne įvykusioje Baltijos aero klubų konferencijoje,

bet susitarimo nepasiekta, nes civilinės aviacijos aero klubams tas uždavinys atrodė sunkiai įveikiamas (nuostolingas). Todėl dabar netrukus įvyks kita konferencija, kurioje dalyvaus Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Suomijos susisiekimą ministerijų atstovai. Ji galutinai apsvaistys ir išspręs Baltijos orinio susisiekimą klausimą. Spėjama, kad pavyks susitarti, nes visų šių valstybių vyriausybės yra linkusios Baltijos orinį susisiekimą teigiamai išspręsti.

Pietų Afrikoje, Argel mieste siautė didelės liūty. Žemesnės vietos tapo užsemtos, ir daugelis gyventojų atsidūrė pavojuje. Keturi indėnai paskendo. Tapo sustabdytas geležinkelio, susisiekinas.

IŠ VISUR

Peru, sekmadienį, generolo A. Rodriguez buvo suruoštas sąmokslas nuversti valdžią, tačiau tai nepavyko ir minėtas generolas tapo nušautas. Informuojama, kad šiame mėgintame sukilime žuvo trys asmenys ir šeši tapo sužeisti.

Urugvajuje, Montevideo mieste apskaitoma, kad per karnavalių šventes ten pribuvo 7.000 argentinų turistų.

Londono skaitoma galimu, kad Lenkijos Užsienių Reikalų ministris Beck ateinantį, kovo mėnesį atvyks Londonan.

Marlan, Surijenytose Valstybėse, sekmadienį, susidūrė greitasis traukinys su garvežiu. Kastrofoje žuvo abu mašinistai ir dvidešimt trys keleiviai tapo sužeisti.

Palestinoje, Haiffa mieste, kariškas tribunolas nuteisė mirties bausme viehą arabą sukilėlį, kuris buvo rastas su ginklu rankose.

Londono, kailių sandėlin, kuris yra karalienės Izabėlės siūvėjo nuosavybė, įlindo vagys, pavogdami įvairių dalykų už penkis tūkstančius libų esterlinų.

Montevideo. Pranešama, kad buvusio Respublikos prezidento, Dr. Terra sveikata paskutiniu laiku pagerėjo.

SKAITLINGAI SUTIKIME ATVYKSTANCIUS KUNIGUS

Kovo 1 dieną, laivu „Brazil“ atvyksta tėvai Marijonai, kun. Andriusis ir kun. vengras provinciole kun. J. Jakačiū lydimi.

Kviečiame visus lietuvius katalikus, kuriems tik laikas ir galimybė leis, kuo skaitlingiausiai sutikti gerbiamus dvasiškius.

Tiksli laivo atvykimo valanda bus paskelbta tos dienos vietiniuose laikraščiuose.

ALKF Valdyba.

APIE FRANCO, HITLERIO IR MUSSOLINI KONFERENCIJĄ

Romoje išei naučiuose laikraščiuose buvo paskelbta, kad generolas Franco, Mussoloni ir Hitleris greitai laiku susirinksią dvišalią konferenciją neturį pakyrie lieja Ispanijos kara.

Tačiau Paryžiuje, tai buvo atšaukta. Prancūzų laikraščiuose tilpo telegramos iš Berlyno, su lig kuriomis šie gandai apie būskutuoti bendro fronto reikalus, grindo.

DANCIGE NACIAI VIENODAI ELGIASI SU ŠUNIMIS IR LENKAIS

Iš Varšuvos pranešama, kad lenkų spauda protestuojanti prieš Lenkiją įžeidžiančią iškabą, kuri kabėjo kavinės duryse, Dancige: "Draudžiamas įėjimas

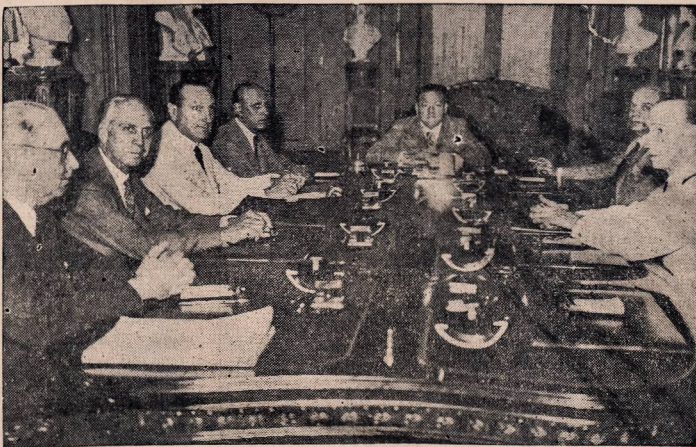
šunims ir lenkams". Laikraščiai talpina iškabos fotografiją ir prašo vyriausybės, kad užkirstų kelią tokioms provokacijoms.

Roma. Pranešama, kad kovo 1 d., susirinkus kardinolai, kurie rinkis naująjį Popiežių. Dalyvaus 61 kardinolas.

Londono, arti 3.000 žmonių ir virš 300 kunigų dalyvavo pontifikalinėse gedulingose mišiose, Saint Georges katedroje, už Šventojo Tėvo vėlę.

Urugvajuje. Montevideo mieste nusitarta, kad pirmadienį neišėis lakraščiai del sudarytos sutarties tarp Urugvajaus Grafikų draugijos ir Laikraščių bei Žurnalų Pardavėjų Sindikato.

Londono, pasimirė p. E. Davis, žymus kolekcionistas ir aukso kasyklų karalius, sulaukęs 76 metus amžiaus.

Argentinos prezidentas Dr. R. M. Ortiz, ministrų tarpe, vienu metų krašto valdymo sukaktuvių progą.

C. Petrikas.

MIUNCHENO SUSITARIMO ATGARSIAI KLAIPĖDOJE

Specialiai SVYTURIUI

Kada praėjusiais metais Europos galiūnai palaidojo Čekoslovakijos nepriklausomą politiką, išbraukė iš Europos ploto stiprų politinį veiksnį, daugybę Europos gyventojų laisvai atsidusę pragydo Camberlainui ditirambas, kad išvengta kraujo praliejimo, kurio visi labai bijojo. Dauguma tikėjo, kad Čekoslovakijos auka grąžins pasauliui taiką, sustabdys ginklavimosi rungtynes ir Europa, o su ja ir visas pasaulis, galės ramiau atsidusti. Bet tikrovė apvylė. Pasirodė, kad šitai buvo tik iliuzija, gražus mirasas, kuris labai greitai išnyko. Nusileidimas smurtui tik sustiprino ginklavimąsi ir kaip vienas laikraštinių išsireiškė, kad prieš Miuncheno susitarimą ginklų fabrikai dirbo į parą po 24 valandas o po jo — 36 valandas.

Ir Lietuvos dalis gyventojų Miuncheno susitarimą sutiko džiaugdamiesi, o Lenkija, atsiikandus rieby Čekoslovakijos kęsnį, buvo devintam danguje. Bet šitas džiaugsmas buvo trumparegių džiaugsmas, apie ką jau rašiau straipsnyje „Quo vadis Polonia?“ Po akcijos, kaip paprastai būna, vyko redakcija. Klaidingai sakau vyko; reikia sakyti kad ji ir dabar vyksta ir nežinia ar atsiras pasaulyje toks įžvalgus politikas, kuris galėtų bent dalinai pramatyti, kokia bus reakcijos pabaiga. Pasirodo, kad vokiečių imperializmui Sudetų nepakanka, kad tai buvo tik laiptai į Ukrainos kviečius, Rumunijos žibala, Europoje dominavimą. Sudetai buvo tik pretekstas. Šitai pamatyta tik... vėlai. Pamatyta, kad nusileidimas agresijai nieko gero nežada, kad valgant apetitas didėja. Ir išsigančios Europos galiūnai to apetinai. Susigriebė, kad veltui atiduota agresoriams 35 divizijos moderniausias Europoje apginkluotos kariuomenės, šimtus milijonų kainuojančios fortifikacijos ir išsigančios, džiaugdamiesi, kad okupantai kol kas užimtą tvarkymosi okupuotose kraštuose griežėsi ginkluotais, kad nereikėtų mokėti toliau savo žemėmis. O matyti, kad agresoriai turi noro ir iš jų atsikąsti.

Štai jau Italijoje eina demonstracijos, reikalaujant iš Prancūzijos Korsikos, Tuniso, Džibučio. Hitleris spalių mėnesio pradžioje pareiškė, kad Europoje esą pretenzijų neturįs tik reikia sutvarkyti kolonijų klausimą. Vadinasi, Europos žemyno jau atsivalgyta, prašoma duoti deserto iš kolonijų. O kolonijų nė vienas duoti nenori. Kolonijos kiekvienai metropolijai yra brangūs aruodai iš kurio semiamas aukso ir visokios gėrybės. Todėl jei jau duoti kolonijas, tai kiekvienas norėtų jų duoti tik... iš kito žemės.

O vokiečiai, kaip matyti, atkakliai siekia savo tikslo ir lengvai nenusileis. Anglai su prancūzais šitai puikiai mato ir supranta, bet jų rankos surištos ir kol kas jie ieško išeities iš susidariusios painiaus. Dar tur būt politikoje pirmas toks atsitikimas, kad ministeriai pirmūninkai taip dažnai važinėtu po svetimas valstybes, kaip dabar. Dabartinį laikotarpį istorikai galės drąsiai pavadinti ministerių vizitų laikotarpiu.

Mums lietuviams šitokia padėtis nebūtų taip svarbi, jei mes nebūtume surišti su agresorių siekiniais. Vokiečiai vykdydami vokiečių vienijimo planą grėsia Klapėdai, kuri yra vienas lietuvių išėjimas į jūrą o su ja ir į platųjį pasaulį. Kadangi Miuncheno susitarimas sumaišė pokariniais laikais nusistovėjusią valstybių populiaciją, panaikino bendrą garantijų sistemą, tai volens nolens lietuviams reikėjo peržiūrėti savo užsienio politiką, noroms nenoroms reikėjo orientuotis pagal reikala, kitaip sakant pakreipti politikos gaires realizmo kryptimi. Mes matėme, kaip santarvininkai apvylė savo bičiulę Čekoslovakiją, kaip atidavė ją drąskyti, kad tik laimėtų pusę ar vieną metų taiką. Vadinasi, negalima pasitikėti kitų žodžiais, vadinasi Signatarai yra tik graži komedija prie taurės šampano.

Vis dėlto užsienis kol kas yra stipriai suinteresuotas Klapėdos klausimu ir yra vilčių, kad vedant taikos politiką Klapėdos klausimas paliks status quo, nes ir Hitleris viešai pareiškė, kad Europoje daugiau teritorinių pretenzijų neturįs. O be to, atrodo, kad Klapėdos klausimu stipriai susidomėję kaimyninės valstybės ir bent susidaro tokia nuomonė, kad net ir Vokietija kol kas yra suinteresuota, jog Klapėda paliktų Lietuvos valdyme.

Tačiau prieš seimelio rinkimus Klapėdos vokiečių laikysena buvo tokia akiplėšiška, kad šitai sukėlė aleriją ne tik Kaune, bet net Paryžiuje, Londone, Varšuvoje. Bet lietuviai per tą laiką parodė nepaprastą šaltakraujiškumą, kuriuo stebėjosi į Lietuvą atsilankę užsienio žurnalistai; jie išlaikė pusiausvyrą.

Manau, kad skaitytojus jau bus pasiekusios žinios, kurių smurtu priemonių ėmėsi Klapėdoje vietiniai vokiečiai, todėl apie jas nerašysiu. Pastebėsiu tik, kad jei vokiečiai nebūtų be atodairos braukę lietuvių rinkikus iš sąrašų lietuvių būtų pravedę mažiausia 6—7 atstovus. Bet vokiečiai buvo nusistatę neleisti lietuviams praversti nė vieno atstovo ir prieš lietuvių rinkikus naudojo ekonominį, politinį ir fizinį spaudimą. Prieš pačius rinkimus Klapėdoje buvo tiek įkaitusi atmosfera, kad rodos tik reikia mažos kibirkštelės ir įvyks sproginimas.

Bet sproginimas neįvyko. Rinkimai praėjo, lietuviai seimelyje gavo keturias vietas ir yra vilties, kad gyvenimas grįž į normalias vėžes. Žinoma, dabar Lietuvos valdžia su Klapėda turės daugiau vargų ir rūpesčių, nes Klapėdos vokiečiai jaus-

LIETUVOJE

KLAIPĖDOJE BUS APDIRBAMAS LENKŲ MIŠKAS

Jau pernai vasarą buvo pasirašyta Lietuvos-Lenkijos sutartis dėl lenkų miško plukdymo Nemunu. Bet pernai ta sutartis nebuvo išnaudota. Šiomet jau iš anksto šino reikalu pasirūpinta. Neseniai Varšuvoje lankėsi Klapėdos medžio sindikato atstovai ir tarėsi dėl lenkų miško apdirbimo Klapėdos lentpiuvėse. Pavėlykė susitarti, kad Klapėdos lentpiuvės šiemet gaus apdirbti ir eksportuoti į užsienius 90.000 metrų lenkų miško. Šio miško daugumą bus nuplukdyta į Klapėdą Nemunu. Kadangi Nemunas dar ilgesnį laiką bus sukautystas ledais, o lentpiuvės tuoju nori padidinti darbus, tai norima šalį lenkiško miško pervežti jaleinkeliais.

PASIBAIDĖS ARKLYS SUŽALOJO SAVO ŠEIMININKĄ

Kybartų kaimo 71 metų ūkininkas Jonas Orentas, atvežęs į Kybartas pieną, norėjo apdengti gūnią savo arkli. Pasibaides arklys prabloskė įspainiojusį ir pavadžiū savo šeimnininką, kuris patekęs po vežimu vos, bešliko gyvas. Orentui sužalota galva ir išlaužti trys šonkauliai.

REPREZENTACINIS LIETUVIŲ KNYGYNAS VILNIUJE

Vilniaus lenkų spauda praneša, kad artimiausiu laiku busianči sudaryta lenkų-lietuvių sutartis dėl kultūrinio bendradarbiavimo. Ryšium su tuo Vilniaus lietuvių redakcijose bei leidyklose pastatymas ruošiamasis įsivežti daugiau lietuviškų leidinių. Micekėčiaus gatvėje netrukus bus atidarytas reprezentacinis lietuvių knygynas. Tai busias jau trečias lietuvių knygynas Vilniuje. Neseniai Vilniuje viešėjes Spaudos Fondo atstovas iš Kuno; jis tyręs lietuviškų laikraščių į Lenkiją ir lenkiškų į Lietuvą siuntimo galimumus.

ŽVERELIŲ NUTRIJŲ AUGINIMU DOMISI APYLINKIŲ GYVENTOJAI

Alytuje, Daugų valsč. Bukančiškių kaime 1935 metais prof. Ivanauskas nupirko žemės sklypą kuris yra apie 14 ha, buvo ano ūkininko nuosavybė, o ežerėlis — valstybės. Ežerėlis apylinkės gyventojų vadinamas Deluku, o raštuose žymimas Geluko vardu. Ūkyje prof. Ivanauskas pastatė gyvenamą gražų namelį, klona ir kiek toliau nuo pirmųjų trobsių antram sargui trobelę. Ūkis užveistas vaismedžių sodu. Ežerėlyje auginama graužikų giminės žverėliai — nutrijos. Jos šiek tiek panašios į jūrų kiaulytes, bet už pastarąsias didesnės (maže-

dami Reicho paspartį reikalaus nuolaidų kurių reikės daryti.

Tai šitaip atrodo dalykai, kurie susiję su Miunchenu. nors iš karto atrodė, kad Miuncheno susitarimai su Čekoslovakijos drąskymu negali turėti įtakos į Lietuvos vidaus ir užsienio politiką. Pasirodo, kad XX amžiuje pasaulis yra toks mažas, jog visa Europa yra susijusi į vieną sklypėlį.

Tačiau dėl šito nereikia nusiminti. Lietuva pragyveno ir sunkesnių laikotarpių, bet Apvaizdos dėka pasiekė per dvidešimt nepriklausomybės metų daugiau, negu kitos tautos per šimtą metų. Per dvidešimt nepriklausomybės metų buvo momentų kurie atrodė, jog jau taip blogai, kad neišvengiamas žuvinimas, tačiau lietuvių pasipriešinimas ir ištvermė visas kliūtis nugalėdavo ir lietuvis išplaukdavo į gyvenimo verpetų paviršių. Tad drąsiai žiūrėkime į ateitį pasitikėdami savimi ir Dievo apvaizda. Tik daugiau vienybės ir pasitikėjimo.

Lietuva, 1939 m. sausio m.

SIUNČIANT PINIGUS Į LIETUVĄ

Naudokis Mūsų Skubiu Patarnavimu

Siunčiant pinigus savškiams Lietuvoje naudokis Tamsta mūsų prieinama ir saugia perlaidų sistema. Bet kuri suma pasiųsta mums patarnauja it, išmokama grynais pinigais litais arba doleriais be jokio nuskaitymo o siuntėjui pasiunčiamas į narius pinigų gavėjo pasirašytas pakvitavimas su nurodyta išmokėjimo diena. Apsilankyk šendien pat į mūsų

Lietuvių Skyrių

kuriame patarnauja lietuviai. Visuomet maloniai. Tamstai patarnausime.

Pinigų išmokėjimas užtrunka:
Paprastu Paštu, maždaug 25 dienas
Oro Paštu, maždaug 12 dienų
Expressu, maždaug 6 dienas.

Mūsų perlaidų sistema yra skubi, saugi ir prieinama. Naudokis ja visuomet.

THE FIRST NATIONAL BANK OF BOSTON

FLORIDA 99 — BME. MITRE 562

Alsina 999 — Pueyrredon 175

Av. Gral. Mitre 301 (Avellana) Córdoba 1223 (Rosario)

PASITIKĖJIMAS - MANDAGUMAS - SAUGUMAS - GREITUMAS

snės už zuikį), su ilgomis plikomis uodegomis. Maitinamus džiovinta duona, daržovėmis (morkomis ir kt.). Kad žverėliai neišbėgtų, ežerėlio kraštas aptvertas vieliniu tinklu. Dabartiniu laiku yra apie 20 nutrijų. Šią vasarą į ežerėlį buvo atvežta keletas Brazilijos ir kitokių laukinių ančių, kurios dabar dėl šal-

čio išgautos į Kauną. Ūkyje kol kas yra tik vienas sargas, kuris vasarą apdirba žemę ir prižiūri žverėlius.

Apylinkių gyventojai nutrijų auginimu labai domisi ir žiūri, kaip į pelningą krašto gyvūnijos dauginimą.

MIRĖ KUN. J. NARUŠIS

Sausio 24 d. Vilniuje mirė lietuvis kun. Jonas Narušis. Vėlinis yra klebonavęs Kariuose ir Ceikiniuose. Paskutinius kelerius metus buvo pensininkas ir nuolat gyveno Vilniuje. Dėl nesveikatos kad ir negalėjo dalyvauti viešame lietuvių gyvenime, tačiau su lietuvių visuomene jis ryšius palaikė. Daugiausia jis domėdavosi lietuviškąja spauda ir nuolat išsirašydavo Vilniaus lietuviškus laikraščius. Mirė turėdamas 75 metus amžiaus. Palaidotas Bernardinų kapinėse.

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

Buenos Aires Lietuviai

ALKF VALDYBOS POSĖDIS

Šio mėn. 28 d. 8 val. vakaro ŠVYTURIO redakcijoje šaukiamas ALKF valdybos ir ŠVYTURIO remėjų posėdis.

Prašome visus dalyvauti nes eis svarbių reikalų svarstymas, kaip tai tėvų Marijonų atvykimas ir kita.

(—) Ig. Padvalskis ALKF pirmininkas.

Katalikų laikraščiai turi rūpėti visiems katalikams. Kas sugėba jiems rašyti — terašo, kas gali juos platinti — teplatina, kas gali paraginti — teparagina — Popiežius Pijus XI.

PRĖMIMAS PAS LIETUVOS MINISTERI

Pereitą ketvirtadienį, Nepriklausomybės sukaktuvių proga Lietuvos ministeris p. J. Aukštuolis suruošė draugijų valdybų bei šiaip asmenų priėmimą Lietuvos Pasiuntinybėje.

Šiame priėmime dalyvavo virš šimto žmonių. Sv. Cecilijos choras Ministeriui su ponu sudainavo „Ilgiausių Metų“.

Nuo 5 vasario prasidėjo Velykinės išpažinties atlikimo laikas. Primink tai savo šeimai.

Katalikų Veikimo Centras.

„MUZIKOS BARAI“ APIE SV. CECILIJOS CHORĄ

Kaune išeinančiame muzikos, meno ir mokslo žurnale „Muzikos Barai“ Nr. 11 — 12 numerioje tilpo žinis apie ALKF suruoštą DULR pirmininkui p. Skiepčiui vakarą ir pažymima, kad koncertinėje dalyje dalyvavo p. V. Rymavičiaus vedamas Sv. Cecilijos choras, kuris dainavo Neimanto, Šimkaus, Andriulo ir Paulausko dainas.

Meilė daro stebuklus, meilė mažina paklydimus, meilė naiki na prasižengimus.

ORGANIZACIJŲ IR SPAUDOS TARYBA

Šiuo uždavinio tilpo „Pasaulio Lietuvių“ Nr. 24 žinia, kuria ištysai paduodame:

Argentinos sostinėje Buenos Airea, kur lietuvių priskaitoma iki 12.000 suorganizuota organizacijų ir spaudos taryba, kurios tikslas derinti lietuvių kultūrinę veiklą ir siekti artimesnio visų grupių bendradarbiavimo. Organizacijų ir spaudos tarybą sudaro įvairių grovių organizacijų ir laikraščių atstovai, išskyrus katalikus. Argentinos lietuvių katalikų vadai griežtai atsiskė bendradarbiauti minėtoje grupėje su kairiaisiais.

Minėtos tarybos pirmininkas yra Lietuvos Pasiuntinybės sekretorius Br. Blavieščiusas ir garbės pirmininkas — Ministeris J. Aukštuolis.

Gi iš šiais metais Tarybos suruošto Lietuvos nepriklausomybės minėjimo dar kartą pasitvirtino ką mes senai rašėme, kad Taryba yra grynai kairiųjų pažiūrų.

Kiekvienas katalikas turi išpildyti Bažnyčios įsakymą: „Eik išpažinties bent vieną kartą metuose ir apie Velykas priimk švenčiausiąjį Sakramentą“.

PASKIRTOS KAT. VEIKIMO CENTRO PLASTINIO MENO PREMIJOS

Jury komisija, susidedanti iš Daugėlikų Sąjungos atstovų p. A. Galdiko ir p. V. Bičiūno, Bažnytinio Meno draugijos ats. kan. Sabaliausko ir dr. Pankausko, neradusi premijų taisyklėmis pilnai atitinkančio kūrinių nutarė numatytą KVC 1.000 lt. premijas padalyti į tris dalis ir jas pa-

skirti už šiuos plastinio meno kūrinius: J. Rimšai — „Indėnų procesija“ (tapyba), Luščinaitė — Ziurenkovienei — „Sėk, sūneli“ (skulptūra) ir V. Drėmai — „Svenčionių gėnazių simbolika“ (grafika). Luščinaitė — Ziurenkoviene yra kauniečių, V. Drėma vilnietis, o dail. J. Rimša, mums gerai pažįstamas, gyvena Buenos Airea.

Šia proga, premijuoti paveikslų nuotraukos tilpo visuose didesniuose laikraščiuose.

P A D E K A

Dr. Jono Basanavičiaus Mokyklos Tėvų Komitetas dėkoja Lietuvų Centrai su draugija „Lietuva“ ir visiems kitiems prisidėjusiems prie mokyklos išlaikymo.

Taip — pat tikisi, kad ir toliau susipratę lietuviai prisidės prie išlaikymo lietuvių šaunoje karoje.

Tėvų Komiteto pirmininkas.

A. Mičiūdas.

Berisso Lietuviai

PRANESIMAS

Pranešame Nueva York rajono narių žinai, kad Ligonių Komisijos narys p. J. Ramanauskas išsikėlė į V. San Carlos, ir to rajono Ligonių Komisijos nariu, nuo kovo pirmos dienos, yra paskirtas p. Antanas Launikonis, gyvenantis Rio de Janeiro 4760, pas kurį, nelaimėi ištikus, prašome kreiptis.

„Mindaugo“ dr. jos Valdyba.

IS NUTARIMŲ

„Mindaugo“ draugijos valdyba savo paskutiniame posėdyje, apart kitko, nutarė suruošti šią žiemą penkių didelių parengimus, būtent, Motinos ir Išeivių dienas, draugijos devynių metų gyvavimo sukaktį ir vakarus su įdomiomis programomis. Data ir smulkia programa bus paskelbta vėliau.

Dalyvavęs.

PIRKO NAMUS

Šiomis dienomis „Mindaugo“ draugijos Ligonių Komisijos narys p. J. Ramanauskas pirkė namus su išmokėtu žemės sklypu, Villa San Carlos, calle 3.

Linkime pasisekimo.

BERISSO LIETUVIAI TURS AIKSTĘ

„Mindaugo“ draugijos valdyba deda pastangas, kad Čiagių Meno Būreliui įsigyti nuosavą aikštę. Tuo reikalu kreipėsi į miesto valdybą, nušviesdami savo pageidavimą, kad ji būtų pavadinta Plaza Litvana, bei nurodydami jos naudojimą ir tvarkymą. Buvo gautas palankus atsakymas. Valdyba turi viltį kad tai bus atsiekta, tik tas rišasi su stambiomis išlaidomis aikštės aptvėrimui ir medelių pasodintiui. Manoma skirti draugijos lėšų dalį ir padaryti tam rinkliavą.

NEGRAŽUS PAVIZDYS

Berisse, „Mindaugo“ draugija Nepriklausomybės minėjimo proga, buvo atspausdinusi propagandos lapelius, kuriuos išskabino lietuviose krautuvėse ir

valgyklose. Vienon valgyklon, po pietų užėjo lietuvių mokytojas su kitu asmeniu, tuos lapelius nuo sienos nuplėšė ir susidėjęs kišenėn išėjo. Apie tai valgyklos savininkas pranešė „Mindaugo“, draugijos valdybai, kuri atnešusi vėl ton vieton pakabino lapelius.

Negražų Lietuvos pinigais apmokamam mokytojų plesni nuo sienų Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo lapelius. Tuoni daugelis pasipiktino.

Tetulė.

DVIEJŲ SEIMŲ TRAGEDIJOS

Berisse, p. J. Siskauskas jau keturi metai kaip vedęs ukrainietę p-lę E. Šimbaliuk, kuri nepastebėjo kad radio buvo sujungta ir bežlaustant su šlapia skepetaitė tapo vietoje nutrenkta. Vyras grįžęs iš darbo pietauti rado žmonos lavoną ir beverčiančius kūdikius, vieną dviejų metų, kitą vos keturių mėnesių. Šis tragiškas įvykis sujaukino Berisiečius.

Gi p. J. M-tis grįžęs iš darbo pietauti neberado žmonos, pinigų ir nekurių drabužių. Daug eina spėliojimų, tačiau niekas tikrai nežino su kuo išvažiavo.

S. D.

BERISSIETI LIETUVI

Ar jau sutvarkė savo prenumeratą? Jei ne, tai nelaukdama tai padaryk. Lukūriavimas apsunkina laikraščio leidimą. Kad to išvengus pasiskubink atlikti savo pareigą, nelikdamas skalnu katalikiškam laikraščiui.

IŠ VISUR

LIETUVOS KREPŠININKAI NUGALEJO ESTUS

Kaune įvyko tarpvalstybinės krepšinio rungtynės tarp Lietuvos ir Estijos. Lietuviai parodė daug sutartinumo ir atkaklumo, ir estus nugalėjo 20:18. Estai taip pat parodė aukštą žaidimo lygmenį, taigi laimėti nebuvo lengva.

Kitą dieną įvyko tarp miestinės Kaunas - Tartu. Iš tikrųjų

Didingos Šventės Išvakarėse

Ji ejo lengviais žingsniais.

Po jos kojomis švelniai girždėjo gražus, baltutėlis sniegas. Dangaus skliautuose liūdai ir paslaptinai mirkčiojo žvaigždės. Nuo miestelio pusės lengvas vėjelis atnešė įvairių aidų: ji įsiklausė. Organizacijų atstovai, gyventojų padedami, puošė, dabino rytojaus diena miesteli. Juk rytoj 16 Vasario, didžiausia ir brangiausia lietuviui šventė!

Ji ejo kaip ir kiekvienais metais gedulo šydu prisidengusi, skausmo perversa širdimi, brangių, bet liūdų ir skaudžių praeties prisiminimų lydimą.

Linksmi krykštė jaunimas, džiūgavo visa Lietuva, bet ji liūdėjo. Nubalusin jos veidu riedėjo, galiesčio ir skausmo ašaros. Ji prisiminė, kaip prieš daugelį metų, vieną šaltą vėlyvo rudens vakarą, atėjo atsisveikinti jos mylimas berniškis. Ji iš pradžių nenorėjo su tuo sutikti; nenorėjo nei girdėti, kad jos mylimasis išėitų į karą. Tačiau jo rimta veido išraiška, jo tvirtas nusistatymas, nenugalimas pasirizimas kovoti už tautos brangiausias teises, už tėvynės laisvę, ją įtikino, kad ginti savo kraštą yra

kiekieno lietuviu šventa pareiga. Ir ji, pajautusi savyje tą šventą pareigą, netik, kad mylimą bernuželį išlydėjo į karą, bet ir pati įstojo į gailėstingųjų seselių eiles ir nešė pagelbą ir suraminimą Lietuvos didvyriams — kovotojams.

Karas pasibaigė. Tėvynė išlaisvinta. Neliko svetimųjų engėjų, lietuviai patys savo krašte šimininkauja Džiūgaujama Lietuva! Kelia ovacijas triumfaliams pergalėtojams, narsiems karžygiams, bet jos mylimas bernuželis nebegrižta — piktojo priešo taikli kulka perversė jo jaunutę, tėvynės meilės kupiną širdį. Jis žuvo už tėvynės laisvę, už gražesnę, skaidresnę Lietuvos ateitį. Žuvo, kad lietuviui savo krašte būtų gera ir malonu gyventi...

Daugel metų prabėgo. Jos skaistų veidą nuvagojo skausmo ir artėjančios senatvės žymės, tačiau savo bernuželiui ji liko ištikima: joks jaunuolis nepavergė jos širdies ir ji kiekvienais metais, didingos Vasario 16 šventės išvakarėse, eina gedulo šydu prisidengusi į miestelio kapines, pasimelsti už nemarią savo mylimojo sielą. S. K. D.

tai buvo tarpvalstybinių rungtynių pakartojimas, nes žaidė tos pačios komandos ir tie patys žaidėjai. Šiose rungtynėse lyg norėta patikrinti komandų pajėgumą, nes tarpvalstybinėse rungtynėse lietuvių laimėjimas tikrai dviejų taškų skirtumu (20:18) galėjo būti ir aklos laimės dalykas.

Ir tarp miestinės rungtynės lietuviai nugalėjo estus, tikrai geresniu rezultatu, nes

KATALIKŲ BENDRUOMENES MOKYKLA

1939 - 1 - 29 d. sekmadienį Vilia Zelinoj įvyko pirmosios Pietų Amerikoj privatinės lietuvių mokyklos mokinių tėvų susirinkimas. Tėvų domėjimas iš savo mokykla yra labai gyvas, todėl ir į susirinkimą priejo pilnutėlė dviejų komplektų mokyklos salė. Išrinktas tėvų komitetas, nustatytas mokestis už mokslą (5\$000) ir tartasi kitais mokyklą liečiančiais reikalais. Mokinių jau yra įsiregistravusių ligi šiol 87. Jei būtų erdvesnės patalpos, Vilia Zelinoj lietuviška mokykla galėtų būti mažiausia 5 komplektų, nes dabartinė Seselių veldama mokykla turės šiais mok-

36:28. Po šių žaidynių galima buvo įsitikinti, kad lietuviai krepšinininkai už estus šiuo tarpu yra stipresni. Atrodo, kad estai Europos krepšinio pirmenybėse, kurios įvyks Kaune šių metų gegužės mėnesį, lietuviams nebus pavojingas varžovas, už meistrų vardą. Tačiau neseniai įvykusiose rungtynėse Rygoje lietuviai pasirodė lietuvių stipresni, ir su jais Europos pirmenybėse bus sunkios varžybos.

slo metais tik pirmąjį ir antrąjį skyrus.

Naujam lietuviškam šviesos ir kultūros židineliui visų geros valios lietuvių linki geriausios kloties.

Daugiau naudos turėsi ranką paduodamas, negu su kumščia į žandą duodamas.

— KVC. vyr. valdyba nutarė paruošti pavyzdinį projektą parapijų namams statyti (š).

— Sauso 15 d. mirė Linkuvos kleb, kan. Liudvikas Šiaučiušas, žymus Šiaurės Lietuvos kultūrininkas, kuris jau rusų priešpausės laikais buvo visai įėjus pašventęs lietuvių. Mirė eidamas 77 metus (š).

LIETUVON IR IŠ LIETUVOS

Pigiausiomis kainomis parduoda laivakortes

Compañia Maritima Belga

(LLOYD ROYAL S. A.)

L. N. ALEM 491

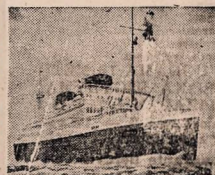
U. T. 31 - Retiro - 5274 ir 5275

BUENOS AIRES

Laivai išvyksta kas 15 dienų.

Laivakortės į Lietuvą 3 kl. \$ 345

Atsikvietimui iš Lietuvos \$ 345

Dideli patogumai 3-je klasėje.

Susisiekimas traukiniais su visais Europos miestais.

KOVO 1 D. LAIVU „BRAZIL“ ATVYKSTA IŠ ŠIAURĖS AMERIKOS LIETUVIAI KUNGAI MARIJONAI

Urugvajaus Lietuviai

SVARBUS PRANEŠIMAS

J. E. arkivyskupas Aragone buvo pasižadėjęs dalyvauti iškilmingose lietuviškose pamaldose TT. Kapucinų bažnyčioje, Villa del Cerro, šį sekmadienį, būtent, vasario 26 dieną. Bet, kadangi dėl gedulo, kad šventasis Tėvas Popiežius Pi. XI pasimirė, dėl to J. E. arkivyskupas Aragone nutraukė visas vizitacijas, ir man pranešė, ir pranešė per vėlai, kad dėl tosios priežasties, būtent, dėl gedulo, jis negalės prisibūti ateinančių sekmadienį.

Apgailestautina, kad dėl gedulo susidarė tokis nesitiktinumas. Tačiau, J. E. arkivyskupas Aragone neatsisako pribūti, bet priziada būti ir BUS, ir raštu dar šią savaitę praneš man, kurį sekmadienį jis galės dalyvauti iškilmingose lietuvių pamaldose TT. Kapucinų bažnyčioje.

Data, kada J. E. arkivyskupas Aragone dalyvaus iškilmingose lietuviškose pamaldose TT. Kapucinų bažnyčioje, bus pranešta kitą savaitę.

Tada, kaip praejus sekmadienį buvo pagarsinta, bus iškilmingi Suma, o Jo Ekselencijai arkivyskupui Aragonei dalyvausiant pamaldose, bus iškilmingi PERGAMINAI su lietuvių katalikų parašais. J. E. arkivyskupas pasakys pritaikintą iškilmingą pamokslą, o po Sumos suteiks Palaiminimą Šv. Sakramentu. O po to J. E. arkivyskupas Aragone, esanti dvasiškią ir Choras atgiedos garbingą.

Visų Teismų Reikalus, kaip tai: Sužeidimus darbe, civilinius, kriminalinius ir komercinius dalykus pasekmingai atlieka

ESTUDIO JURIDICO

Dr. LUIS E. CORDEIRO
ir Dr. OSCAR A. GARZON
su lietuvių skyriaus priežiūroje
F. DAMBRAVU.

Pagelbi Arg. pilietybės išgavime, daro ir išrūpina dokumentus ir t. t.

Priima nuo 10 iki 12 val. ir nuo 16 iki 19 val.

TUCUMAN 1475 aukš. II. - B.

Ji Dievui Padėkoneš himną „TE DEUM“.

Tuo tarpu, Gerasai Dievas te palaimina visus.

Kun. A. Tamoliūnas,
Kapelionas.

PADEKA

Širdingai dėkiojame p. J. Jankauskui už 15 pežų paaugavimą del gražaus pergaminio nupirkimo, kuris su lietuvių parašais bus įteiktas J. E. arkivyskupui Aragone ir taipgi už pasižadėjimą auksuoti ir kitiems katalikų reikams.

Komisija.

LIETUVIŲ RADIO VALANDA

Montevideo per valstybinę radio stotį buvo transliuota lietuviška valanda, Lietuvos Nepriklausomybės proga.

MARIJONŲ PROVINCIOLŲ LAIŠKAS

Pereitą savaitę ALKF pirminkas gavo iš Marijonų Provinciole kun. J. Jakaičio laišką, kurį išstysai talpiname:

Šį laišką jau rašome iš kelionės. Rytoj naktį išplauksime laivu BRAZIL ir pakeliui sustosime Sao Paulo, imdami traukinį iš Rio de Janeiro, ir grįždami atgal į savo laivą uoste Santos.

Kun. Andriusis nesulaukė (ir kun. Vengras) apsigyvenimo vizos, tat abudu irgi paėmė tik turistinę vizą. Tačiau esame gavę Jūsų laišką drąsintį vykti negavus pastovios gyvenimo vizos.

LIETUVOJ

PAVASARININKAI RADIOFONE TURS SAVO PUSVALANDĮ

„Pavasario“ Federacijos vado vybė kreipėsi į vyriausybę, prašydama radio pusvalandžio. Radio pusvalandį pavasarininkams sutiko duoti.

PARAMA GAUSINGOMS LIETUVOS ŠEIMOMS

Neužilgo būsiąs parengtas įstatymas, pagal kurį gausingoms šeimoms bus teikiama iš valstybės išdo parama. Gal būt šiam reikalui bus įsteigtas specialus fondas. Vėl keliama sumanymai

lausomybės proga.

Iš pradžių buvo sugrotas Lietuvos himnas ir toliau sekė Lietuvos garbės konsulo p. R. Pietracaprina įdomi kalba.

Toliau išpūdingai kalbėjo kolonijos kapelionas kun. A. Tamošiūnas, kurio kalba tilpo pereinamame ŠVYTURIO numeryje.

Taip pat trumpai kalbėjo mok. p. V. Savickas, neužmiršdamas paminėti ir klebonijų reikalus.

Toliau buvo įleistos lietuviškos dainos per plokšteles, nes radio stoties direkcija nerado galimybės leisti dainuoti silpnai suorganizuotai mok. p. Vilko vaikučių grupei.

Patartina rengiant per radio lietuvišką valandą atkreipti daugiau dėmesį į ruošiamą programą, kad ji galėtų netik lietuviams būti miela, bet ir svetimaus „sužavėtu“.

Radio Klausytojas.

Lietuvių Centro ir D-jos „Lietuva“ Globojamos

DR. JONO BASANAČIAUS MOKYKLOS 1938 M. APYSKAITA.

Pajamos:

1. Gauta trečioji dalis pelno iš bendro parengimo XX metų Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo 1938 m. Vasario mėn. 20 dieną \$ 287.05
2. Dr. J. Basanavičiaus Mokyklos Tėvų Komiteto Lietuvių Centrai ir d-jai „Lietuva“ padedant suruošto popiečio 1938 m. Rugsėjo m. 25. d. pelnas 85.15
3. Dr. J. Basanavičiaus Mokyklos Tėvų Komiteto sekretorium Bronių Petrauskų per p. R. Skipičio paskaitą 1938 m. Spalio m. 16 d. surinkta aukų 16.50
4. Ministerio p. J. Aukštuolio dovana pavaišiniui Dr. J. Basanavičiaus mokyklos mokiniui 10.00
5. Surinkta aukų 1938 m. Kaledų Eglutei 25.00
6. Gauta iš Tautos Fondo Mokyklos reikalams 50.00

Viso pajamų \$ 473.70

Išlaidos:

1. Įsigyta lentelė klasei \$ 32.35
2. Nupirkta šarmento paveikslas 2.00
3. Stiklai Šarmento ir Moreno paveikslams 4.15
4. Mokytojos kelionės išlaidos iki Liepos mėn. 1938 m. 8.00
5. Aptaisymas 11 elementorių 6.60
6. Popieris, vokai, talonų knygtės popiečiui Rugsėjo m. 25 d. ir registracijos knyga, sąsiuviniai, pašeliai, rašalai, kreida mokyklai 14.81
7. Vaikų žaislai 4.50
8. Medžiaga Argentinos vėliavai 3.40
9. Mokyklos vaikų kelionės išlaidos į salioną J. Verdi 1938 m. Spalio mėn. 16 d. p. R. Skipičio paskaitos dienoje 3.20
10. Mokyklos autorizacijai išgauti sumokėta Concejo Nacional de Educación žyminio mokesnio 8.00
11. Kaledų Eglutės ir dovanų pirkimo išlaidos 42.79
12. Mokytojos alga nuo Liepos mėn. 1 d. iki gruodžio m. 31 d. 1938 m. 180.00

Viso išlaidų \$ 309.80

1939 m. Sausio mėn. 1 d. Mokyklos Fonde lieka \$ 163.90

Lietuvos Centro pirmininkas (—) A. Misiūnas.
Dr. J. Basanavičiaus mokyklos Tėvų Komiteto pirmininkas (—) A. Mičiūnas.

— „Spindulio“ bendrovės skirto literatūros premiją gavo poetas Antanas Miškinis už poemų rinkinį „Keturi miestai“; „Sakalo“ premiją — Petras Cvirka už novelių rinkinį „Kasdienės istorijos“, o Raudonojo Kryžiaus premija (vaikų literatūrai) pripažinta Pranui Mašiotui, kuris

savo darbais labai praturtino vaikų literatūrą ir dabar dar šioje srityje dirba, eidamas 76 metus amžiaus.

UZ PRENUMERUOK LIETUVOJE GYVENANTIEMS ARTIMIEMS SVYTURĮ.

LIETUVOS PASIUNTINYS IR KONSULARINIO SKYRIAUS

Priėmimo valandos: nuo 10 iki 12 ir nuo 14 iki 16 val. Šeštadieniais nuo 9 iki 12 val.

adresas:

CERRITO 1493
TELEFONAS 44 - 5243

Pasiuntinybė uždaryta Lietuvos įstatymu nustatytomis dienomis ir Argentinos respublikos svarbiomis šventėmis.

SEGISMUNDO ROBAK

— Pinigų Mainymo Istaiga —

Laivokartės. — Perlaidos į užsienį. — Pinigų mainymas ir persiuntimas.

Atdara nuo 9 iki 20 val.

Informacijos:

RECONQUISTA 1000, esq. CHARCAS, — BUENOS AIRES
U. T. 32 - Darsena - 1469

GRAN INSTITUTO "RAMOS MEJIA" + VENEREAS

APTARNAUJAMAS
GYDYTOJAI
SPECIALISTAI

- 1) Moderniški Dispensarai Antiveneriški — Blenoragija
- 2) Greitas ir visiškai išgydymas naujuoju būdu.
- 3) Kraujo analizė, lytinių ligų gydymas.
- 4) Odos ligos: Egzema, plėtimai, plaukai.
- 5) Hemoroidas: Pašalinami be skausmo, be operacijos.
- 6) Impotencijos gydymas, skubus jėgų grįžimas.
- 7) Gerklės, nosies, ausys: Uždegimai, tonzilai.
- 8) Širdies plakimas. Elektrinis gydymas.
- 9) Plaučių ligos, koma, Diabėtinė.
- 10) Vidurių ligos, vėmimas, išvalymas.
- 11) Reumatizmas: Kaulų ligos, kataras.
- 12) Moterų ligos: (Atskirai). Mėnesinės.
- 13) Venerinių ligų skubus, beskausmis gydymas.

MŪSŲ ZINOMOJI KLINIKA, GYVUODAMA 15 METŲ
GARANTUOJA GREITĄ IR VISIŠKĄ IŠGYDYMĄ.

PATARIMAI IR ANALIZAI VELTU

nuo 9 — 21. Sekmadieniais nuo 9 — 12 val.

PILNAS IŠGYDYMAS \$ 40, MOKANT \$ 5 SAVAITEI

Ekonomiški abonentai ratomis. Supranta lietuviškai.

LRIVADAVIA-3070

PLAZA ONCE

IŠ BERISSO

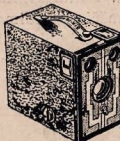

FOTO
BERMAN
Nueva York y
Valparaiso,
Berisso, FCS.

Daro specialias fotografijas
skerdyklių karnetas

— AKUSERE
A. BENES BILEK

Daug jau pasidaryvusi
lietuvių Kolonijoje

c. LIMA 1217

U. T. 23 - B. O. - 3389

Priima kasdien nuo 9 val. iki 8 vakaro.